

**Oponentské hodnocení diplomové práce „Trestněprávní principy v řízení o přestupcích“
autorky Petry Lomozové**

Posuzovaná diplomová o rozsahu 88 stran textu se chtěla věnovat, alespoň jak vyplývá z úvodu práce, základním zásadám trestního řízení a rozsahu jejich uplatňování na řízení o přestupcích. Ne vždy se toto diplomantce podařilo, práce obsahuje řadu zjednodušujících úvah a závěrů o uplatňování zásad, uplatňovaných v trestním řízení, bez dalšího na řízení přestupkové. Autorka vyšla na str. 1 v úvodu práce z toho, že „rozhrazení mezi delikty soudními a správními je do jisté míry relativní a základní pravidla trestního řízení by se měla uplatnit jak v trestním řízení soudním, tak správním“. O této tezi lze minimálně diskutovat, neboť jak trestní řízení, tak i řízení o přestupcích představují v právním řádu odlišné úpravy, byť jde v obou případech o úpravy projednávání deliktů trestní, veřejnoprávní povahy, v nichž je řada principů shodných či obdobných. Nicméně nelze vycházet z toho, že by se zásady řízení trestního automaticky uplatňovaly i v řízení trestním správním. Spíše je záhodno posoudit, zda se jednotlivé zásady, které zná trestní řád a uplatňují se v trestním řízení, skutečně uplatňují i v řízení přestupkovém, jestliže pak ano, jakým způsobem a z jakého důvodu: zda proto, že tutéž či obdobnou zásadu upravuje přestupkové právo (či obecná úprava správního řízení), zda zásada vychází z ústavní úpravy či z úpravy v mezinárodních smlouvách, společné pro delikty trestní soudní i správní, či zda je při absenci výslovné úpravy namíste použít analogii s trestním řádem. Na mnoha místech práce má čtenář problém zjistit, z jakého důvodu má být konkrétní zásada, známá z trestního řízení, použita i v řízení přestupkovém.

Autorka vyšla při zpracování tématu z řady literárních pramenů a z vybrané judikatury. Při citacích z kolektivních děl měla uvádět konkrétního autora, kterého v práci cituje (viz např. poznámky pod čarou č. 1, 7, 10 atd.).

Pokud cituje Jiřího Pražáka (str. 3), není jasné, proč necituje původní pramen, ale omezuje se na jen na citaci „z druhé ruky“ (viz pozn. 4). V této souvislosti namítám, že text o vývoji správního trestání (kapitola I., str. 3 – 4) se jeví tak, jak ho autorka zpracovala, jako nadbytečný, když nic nevypovídá o autorčině přínosu ke zkoumání této látky. Povrchnost této kapitoly se projevuje na str. 4 v tom, že z textu by neznalý čtenář nabyl dojmu, že o proviněních u nás rozhodovaly podle zákona č. 38/1961 Sb. až do roku 1990 místní lidové soudy a tam, kde nebyly zřízeny, národní výbory.

Za velmi zjednodušující, spíše za chybné, lze označit srovnání „předprocesních“ postupů (u přestupků) s přípravným řízením podle trestního řádu (viz str. 24) – nelze nalézt určité paralely spíše v „předprocesních“ postupech před zahájením trestního řízení a přestupkového řízení?!

Pokud rozebírá autorka zásadu zákonnosti v souvislosti s nepřípustnými důkazy, známou z trestního řízení (str. 29 an.), bylo jistě potřebné rozebrat v této souvislosti výslovně upravený zákaz užít ve správním řízení důkazy získané nebo provedené v rozporu s právními předpisy, ne pouze bez jakéhokoli komentáře text § 51 odst. 1 spr.ř. uvést na str. 31 práce. Nebylo by pak snad třeba používat pro přestupkové řízení analogie s trestním řádem pro případ důkazů získaných při donucení k výpovědi nebo doznání.

Tvrzení, že odložení věci zásadně předchází zahájení řízení o přestupku (str. 33 práce), neodpovídá právní úpravě.

Pokud se autorka zabývá zásadou ne bis in idem, v souvislosti se současným naplněním skutkové podstaty přestupku a jiného správního deliktu (str. 36), měla provést

výklad právní úpravy, ne jen zákonná ustanovení citovat. Takto není jasné, zda zkoumaná zásada pro tento případ platí či nikoli.

Formulace, že rozhodnutím, které při nabytí právní moci ukončuje období, v němž se uplatní presumpce nevin, může být mj. smír dle § 78 přest. zák., je velmi zvláštní a neodpovídá právní úpravě (viz str. 43, 44).

Pokud autorka na str. 48 cituje názor literatury, že lze provést ústní jednání o přestupku a o věci rozhodnout „jen tehdy, když se obviněný nedostavil, řádně se neomluvil, jeho vina je řádně prokázána a tím účast obviněného není při řízení nutná“, není jasné, zda skutečně i ona takový názor zaujímá. Jestliže ano, jedná se o názor odporující § 74 odst. 1 přest. zák. (a možná i principu presumpce nevin), neboť zcela jistě lze projednat přestupek i bez účasti obviněného z přestupku, který odmítl se zúčastnit, ač řádně předvolán, nebo se nedostaví bez řádné omluvy, přičemž otázka „řádného prokázání jeho viny“ pro tento postup nemusí být rozhodující.

Jistě lze mít připomínky i řadě dalších míst v posuzované práci, neboť často postrádám právě podrobnější rozbor administrativně právní úpravy zkoumaného tématu.

Předloženou práci doporučuji k obhajobě, navrhuji hodnocení „dobře“.

Doporučuji autorce, aby se v rámci ústní obhajoby zaměřila na uplatnění principu ústnosti v přestupkovém řízení.

V Praze dne 9. 4. 2009

JUDr. Martin Kopecký, CSc.